

ПСАЛОМ ДВАДЕСЕТ И ВТОРИ

ПСАЛОМ ДАВИДОВ.

Този псалом внушил на Давид Светият Дух от лицето на езичниците.

1. *Господ е Пастир мой, от нищо не ще се нуждая.* Господ е Пастир, както Сам казва за Себе Си в Евангелието: *Аз съм добрият пастир* (Йоан. 10:14). Защото Той намерил езичниците блуждаещи, като овци, на гибелни места, и ги привел «в спасителната ограда на Църквата, където ги пасе и ги храни. Затова всеки от тези езичници, разказвайки за Неговите благодеяния, благодари за тях на Господа с тези думи: Господ ме пасе; и така, аз няма да имам недостиг от нищо необходимо и полезно за моята храна и спасението ми.

2. *Той ме настанява на злачни пасбища* (слав.: *на злачно място.*). Злачно място е деятелната добродетел; а спокойната вода, според обяснението на свети Максим, съзercателното любомърдие. И така, казва всеки от езичниците, Господ ще посели там, където се намира злачното място. Започнал с преносен израз: пасе, той продължава това. Защото злаковете и водата са благополучието на стадото. А с това изразява, че Господ ме е поставил да се наслаждавам на пашата и духовните блага. Това може да се разбира и иначе. Злачното място е Църквата, а самите злакове - християните, които процъфтяват в Църквата чрез добродетелта. Или под злакове можеш да разбираш вярата на християните, винаги млада и цъфтяща, подобно на трева, докато заблужденията на елините са остарели и изсъхнали като сено.

Име води на тихи води: Тези думи казва народът от езичниците за банята на светото кръщение: защото, очиствайки се с тази духовна вода, ние сваляме от себе си труда и бремето на греха и следователно се успокояваме. Затова и Господ казва: *Дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и аз ще ви успокоя* (Мат. 11:28). Или още: водата е живото течение на Христовото учение, както казахме в първи псалом, при изясняването на думите: край водни потоци.

3. *Подкрепя душата ми* (слав.: *Обърна душата ми.*). Господ, казва, : *обърна душата ми от прелестта на идолите към истинното богопознание и вяра.* *Насочва ме по пътя на правдата* (слав.: *Настави ме по пътищата на правдата.*). Правда тук всеки езичник нарича всеобщата праведност, съдържаща всички добродетели, а пътища на правдата - добродетелите поотделно, тъй като те водят ходещите по тях към цялостна правда. Защото Господ, възплътил се и, открил тези пътища, или пътеките на добродетелта, Сам пръв е преминал по тях, а след това и, с дело, и със слово наставил и нас да вървим по тях, *Заради Своего име.* Христос, казва, ми е оказал тези благодеяния, за да се наричам християнин по Неговото име. Или Той ме е наставил в добродетелите, за да не се злослови Неговото име между езичниците, заради моите зли дела и пороци.

4. *Да тръгна и по долината на смъртната сянка, няма да се уплаша от злото, защото Ти си с мене.* Смъртна сянка е настоящият свят. Защото, както смъртта отделя душата от тялото, така и настоящият свят отделя светолубеца от Бога. Ако някой не е с Бога, то без съмнение и Бог не пребъдва с него. Или смъртна сянка е скръбта, причинявана от опасността от смърт. Тя се уподобява на смъртта, поради произвежданата от нея горчива печал. Множеството злини са изкушенията и нещастията. Но Господ е заедно с всички истински християни, както е дал обещание с думите: и ето, *Аз съм с вас през всички дни*

до свършеха на света (Мат. 28:20). *Твоят жезъл и Твоята палица ме успокояват.* Жезъл се нарича изправителният Божий съд; а палица, според Божествения Максим, Неговият благодетелен промисъл: и двете подтикват хората към спасение. Или жезъл е наказанието на грешниците; а палица подкрепата на малодушните. И така, всеки християнин казва: Ти, Господи, наказваш грешника и подкрепяш изнемогващия от печал; и по единия, и по другия начин доставяш полза. Думите на изяснявания текст можем да представим и така: утешиха Ме Твоят жезъл и Твоята палица; казал е утешиха, вместо вразумиха: тъй като който вразумява, той и утешава, давайки на хората полезното. Някои, като, Теодорит и Максим, под жезъл и палица разбирали кръста, който бил съставен от две греди, едната от които стояща право, като палица, с помощта на която ние, падналите в заблуждение, сме се изправили, а напречната греда е като жезъл, с който Христос е поразил и победил демоните; тъй като биещите някого, когато замахват, вдигат пръчката косо. При това първо е казал за жезъла, а след това за палицата, защото Христос първо е повалил дявола на земята с кръста, а след това със същия кръст ни е избавил от неговото владичество. Затова мисълта в тези думи е следната: Твоят кръст, Господи, ни подтикна към благочестие и добродетели.

5. *Ти пригответи пред мене трапеза пред очите на враговете ми* (слав.: *против оскърбяващите ме.*). Ти, Господи, не само, казва, си ме облагодетелствал, както казах и преди, но и си ми дарувал духовна храна, която се разбира тук под *трапези* и при това си приготвил тази храна или, трапеза пред очите на враговете ми, та като я видят, да скърбят и да се огорчават. Или това „против“ означава въпреки желанието на враговете ми: те винаги се стремят да ме оскърбят, а Ти, Господи, противно на това, се стремиш да ме радваш със Своята трапеза. Или *трапеза* нарича наслаждението с бъдещите блага, които Бог е приготвил за обичащите Го. Или разбира светата тайнствена трапеза, на която се намира тайната вечеря. Или под трапеза, съгласно божествения Максим, можем да разбираме деятелната добродетел; под *елей*, помазващ главата, съзерцанието на същностите в думите; а под *чаша* - познанието на Бога; защото, нахранили се с деятелност, ние успяваме и в съзерцанието на тварите; а след това се удостояваме и с познание на Бога. А елей е Сам милосърдният Син и Бог, Който чрез Своето възплъщение винаги гледа за тези, които могат да се спасят, докато не ги улови. Под дом се разбира царството Божие, в което се привеждат всички светии, да под много дни - вечният живот.

Помаза главата ми с елей. Под *елей* тук се разбира дарът на Светия Дух, а под *глава* - умът, като намиращ се в нея, тъй като дарованието на Светия Дух просветлява ума. Или елей се нарича помазването с осветен елей, с който се помазват имащите да се кръстят. Още елей се нарича и светото миро, което в по-голямата си част се състои от елей, а говорейки за главата, той под тази част разбира целия човек, *Чашата ми е препълнена* (слав.: *И Твоята чаша ме упоява, като най-крепка.*). Чаша тук се нарича словесното питие - евангелското учение, което весели и упоява ума и сърцето, защото предизвиква у пиещия отстъпване от предишния земен начин на мислене и го укрепява в победата над враговете демони: Или чаша нарича безкръвната жертва, съдържаща животочната кръв на Господа.

6. *Тъй благодтта и милостта (Ти) да ме придружават* (слав.: *И Твоята милост ще ме следва*) *през всички дни на живота ми.* Твоята милост, Господи, казва, ще върви и ще ме следва, ако водя богоугоден живот и избягвам прелестта на демоните и страстите. Или: ще ме следва означава, че Господ ще ме търси и няма да допусне да погина. *И аз ще пребъдвам* (слав.: *И аз ще се поселя*) *в дома Господен много дни.* Той, казва, ще ме

следва и след поселването ми в дома Господен, за да се намирам под Неговия покров. Или дом нарича Църквата и събранието на християните, в което обитава Господ и се явява на достойните от тях. Накратко казано, тези думи означават това, че аз не само ще се удостоя с Божията милост, както е казано по-горе, но и ще бъда пазен от Бога и ще пребъда винаги верен на Божия дом. Това може да се разбира и иначе: че поселването ми в дома Господен ще бъде за много дни, т.е. за цял живот.